

013 MEDNARODNA STANDARDNA ŠTEVILKA ZA GLASBENE TISKE (ISMN)

Polje vsebuje mednarodno standardno številko za glasbene tiske in pojasnilo, ki opredeljuje ISMN, kadar zapis vsebuje več ISMN-jev. Polje ustreza območju standardne (ali druge) številke in pogojev dostopnosti v ISBD-ju. Polje lahko vsebuje pogoje dostopnosti in/ali ceno, tudi če ne vsebuje ISMN-ja.

Podpolja & ponovljivost

POLJE/PODPOLJE			PONOVLJIVOST
013		Mednarodna standardna številka za glasbene tiske (ISMN)	r
	a	<i>Številka</i>	nr
	b	<i>Pojasnilo</i>	nr
	d	<i>Pogoji dostopnosti in/ali cena</i>	nr
	z	<i>Napačni ISMN</i>	r

Indikatorji

Polje nima indikatorjev.

OPIS PODPOLJ

013a Številka

Pravilno uporabljen ISMN, vključno z vezaji. ISMN-je dodeljuje pooblaščenca agencija v državi.

013b Pojasnilo

Pojasnilo k ISMN-ju v podpolju a (če obstaja): običajno ime založnika, vrsta vezave izvoda ali pojasnitev odnosa ISMN-ja do celote ali določenega zvezka (gl. primera 1 in 2). S programsko opremo COBISS vnašamo pojasnila brez oklepajev, ker se na izpisu dodajo programsko (gl. primera 4 in 5).

013d Pogoji dostopnosti in/ali cena

Cena enote in kakršnakoli opomba o njeni razpoložljivosti. Če zapis vsebuje tudi polje 010 – *Mednarodna standardna knjižna številka (ISBN)* in bi bila vsebina podpolja 013d samo

ponovitev vsebine iz podpolja 010d, lahko podpolje opustimo.

013z Napačni ISMN

ISMN, za katerega ugotovimo, da je pri določeni enoti gradiva uporabljen napačno ali je kako drugače neveljaven. Lahko da je bil dodeljen dvema različnima publikacijama in v tem primeru preklican, lahko pa je bil napačno natisnjen (gl. primer 3).

OPOMBE O VSEBINI POLJA

Struktura ISMN-ja

ISMN uporabljamo za identifikacijo glasbenih publikacij, dostopnih v prodaji, za najem ali brezplačno, ali za varovanje avtorskih pravic, skladno s predpisi ISO 10957.

Vsak ločeno dostopen del neke publikacije mora dobiti svoj lastni ISMN. ISMN je 10- ali 13-mestna številka. Kadarkoli je natisnjena ali napisana, je pred številko kratica ISMN. V državah, kjer ne uporabljajo latinice, lahko uporabijo okrajšavo v domači pisavi dodatno k latiničnim črkam ISMN.

ISMN-10 je sestavljen iz črke M in devetih števk. Razdeljen je na štiri dele, od katerih imata dva spremenljivo dolžino, vsi pa so med seboj ločeni z vezajem ali s presledkom.

- *Razlikovalni element:* Črka M je razlikovalni element med ISMN-jem in ISBN-jem.
- *Oznaka založnika:* Označuje založnika določene glasbene publikacije. Vsakemu založniku jo dodeli nacionalna ali regionalna agencija za ISMN.
- *Oznaka enote:* Označuje izdajo nekega dela in različne enote v le-tem. Enota pomeni v jeziku Standarda sestavni del neke glasbene publikacije, ki ga lahko ločeno prodajamo, dobimo oziroma je samostojno na voljo.
- *Kontrolni znak:* To je številka na koncu ISMN-ja za avtomatsko preverjanje pravilnosti ISMN-ja. Izračuna se na podlagi ostalih števk.

ISMN-13 je sestavljen iz 13 števk. 10-mestni številki (ISMN-10) je dodana predpona 979, črko M pa nadomešča 0 (ničla). Oznaki založnika in enote ter kontrolni znak so isti kot pri ISMN-10 (gl. primer 6). ISMN-13 je identičen kodi EAN za glasbeni tisk.

Preverjanje kontrolnega znaka pri 10- in 13-mestni številki ISMN

Kontrolni znak pri ISMN-10 in ISMN-13 se izračuna po modulu 10 z izmeničnimi utežmi 1 in 3, dodeljenimi od leve proti desni. Črka M pri ISMN-10 velja kot 3.

To pomeni, da je vsaka od prvih devetih števk pri ISMN-10 oz. dvanajstih števk pri ISMN-13 – razen samega kontrolnega znaka – izmenično pomnožena z 1 ali 3 od leve proti desni ter da mora biti tako dobljena vsota zmnožkov, skupaj s kontrolnim znakom, deljiva z 10 brez ostanka.

Primer za ISMN-10:

		oznaka založnika			oznaka enote					kontrolni znak
ISMN	M	3	4	5	2	4	6	8	0	5
utež		3	1	3	1	3	1	3	1	3
zmnožek		9	3	12	5	6	4	18	8	0 = 65

Skupaj: $65 + 5$ (kontrolni znak) = 70

Ker lahko 70 delimo z 10 brez ostanka, je M-345-24680-5 veljavna mednarodna standardna številka za glasbene tiske.

Primer za ISMN-13:

	predpona				oznaka založnika			oznaka enote				kontrolni znak	
ISMN	9	7	9	0	3	4	5	2	4	6	8	0	5
utež	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3	
zmnožek	9	21	9	9	3	12	5	6	4	18	8	0	= 95

Skupaj: $95 + 5$ (kontrolni znak) = 100

Ker lahko 100 delimo z 10 brez ostanka, je 979-0-345-24680-5 veljavna mednarodna standardna številka za glasbene tiske.

Oblika podatkov

Kratice ISMN, ki je na enoti običajno natisnjena skupaj s številko, ne vnašamo v polje 013.

Vsak ISMN, ki je na enoti natisnjen napačno, lahko vnesemo v podpolje *013z* – *Napačni ISMN*.

Vežaji so vstavljeni zato, da med seboj ločijo posamezne dele ISMN-ja v podpoljih a in z. Druga ločila niso dovoljena. Pri izpisu katalognega vpisa so vežaji ali presledki obvezni. Mnoge nacionalne ustanove v zapise ne vnašajo vežajev ali presledkov, ker se lahko generirajo z algoritmi, če je znan razpon dodeljenih oznak založnikov. Pri mednarodni izmenjavi zapisov pa ni nujno, da prejemnik zapisov pozna razpon oznak založnikov. Zato je priporočljivo, da se zaradi pravilnega izpisa vežaji vedno vnesejo.

Vsak glasbeni tisk ima praviloma en ISMN. V nekaterih primerih pa je treba v zapis vključiti več ISMN-jev, in sicer: ko založnik izda delo v več različnih vezavah ali fizičnih oblikah z različnimi ISMN-ji, vse pa so zajete v enem zapisu; ko se izdela en sam zapis za publikacijo v več zvezkih (kosih) in je založnik dodelil vsakemu zvezku, lahko pa tudi celoti, svoj ISMN; ko je za posamezno enoto več založnikov ali distributerjev in je vsak dodelil enoti svoj ISMN.

Da bi lahko razlikovali med ISMN-ji, kadar jih je v zapisu več, jim lahko dodamo pojasnila.

Pogosto ima vsak ISMN svoje pogoje dostopnosti in ceno. Tako je ta podatek zapisan v istem polju.

Za vsak veljavni ISMN mora biti polje ponovljeno. Ponovljeno mora biti tudi za neveljavni ISMN, razen če se ta nedvoumno nanaša na veljavni ISMN, ki je vnesen v zapisu; v tem primeru bo neveljavni ISMN vnesen v istem polju kot ustrezni veljavni ISMN (gl. primer 3).

SORODNA POLJA

010 MEDNARODNA STANDARDNA KNJIŽNA ŠTEVILKA (ISBN)

Polje vsebuje mednarodno standardno knjižno številko. Včasih je težko določiti, ali je publikacija glasbeni tisk ali običajna knjiga ali oboje; v takih primerih lahko dodelimo ISMN in ISBN.

011 ISSN

Le nekaj glasbenih tiskov izhaja kot periodika, veliko glasbenih tiskov pa izhaja v zbirkah. V takih primerih je treba dodeliti ISSN za naslov zbirke in ISMN za vsako posamezno enoto v zbirki.

PRIMERI

1.

013	uu	aM-706700-00-7 b(HDS)
013	uu	aM-706701-00-4 b(MIC) <i>(Enoto skupaj izdajata Hrvatsko društvo skladatelja in Muzički informativni centar.)</i>

2.

013	uu	aM-9005202-2-7 b(bound)
013	uu	aM-9005202-3-4 b(pbk) <i>(Publikacija je na voljo v trdo vezani in broširani izdaji.)</i>

3.

013	uu	aM-9005202-1-0 zM-9005202-1-X <i>(ISMN M-9005202-1-0 je napačno natisnjen z znakom X kot kontrolno številko.)</i>
-----	----	---

4. * COBISS.SI-ID=61210368

013	uu	aM-008-04847-0 bSämtliche Werke
013	uu	aM-008-04848-7 bViolinkonzert

5. * COBISS.SI-ID=98117632

013	uu	aM-001-11420-2 bBd. 7,1
013	uu	aM-001-12205-4 bBd. 7,2
013	uu	aM-001-12620-5 bBd. 7,3

6. *

013	uu	a979-0-571-10051-3 <i>(Neuporabljene 10-mestne številke ISMN (npr. ISMN M-571-10051-3) lahko založniki uporabijo v novi, 13-mestni obliki. Kontrolna znaka 10- in 13-mestne številke ISMN sta enaka.)</i>
-----	----	---